

Advokat Eyðfinnur Jacobsen
Magnus Heinarsonar Gøta 10
0110, Tórshavn
Færøerne

Den 16. marts 2023
Dit j.nr. 1134033

Sag BS-161/2014-FAR
P/f Thor m.fl. (2) mod Fiskimálaráðið

Retten sender oplysninger vedrørende sagen.

Kontakt retten for at høre mere, hvis der er spørgsmål til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Johild Justinussen
kontorfuldmægtig

RETTEEN PÅ FÆRØERNE RETSBOG

Den 21. oktober 2022 kl. 10.00 holdt Retten på Færøerne offentligt retsmøde i retsbygningen.

Dommer Peter Flügge behandlede sagen.

Sag BS-161/2014-FAR

P/F Thor
(advokat Niels Winther Poulsen)

og

P/F Bank Nordik
(advokat Niels Winther Poulsen)

mod

Fiskimálaráðið
(advokat Eyðfinnur Jacobsen)

For P/F Thor og P/F Bank Nordik mødte advokat Niels Winther Poulsen med Hans Andrias Kelduberg og Leivur Mohr

For Fiskimálaráðið mødte advokat Eyðfinnur Jacobsen med Betsy Ludvig og Jens Helgi Toftum.

P/F Thor og P/F Bank Nordik nedlagde følgende påstande:

- I. Sagsøgte dømmes til at anerkende, at afgørelse af 13. maj 2010 om ikke at udskrive prøvofisketilladelse til M/S Phønix til at fiske "stinglaks" er ugyldig

- II. Sagsøgte dømmes til at have erstatningspligt overfor sagsøgerne for det økonomiske tab, som sagsøgerne har haft som følge af, at M/S Phønix siden 2010 ikke har haft tilladelse til at fiske "stinglaks"
- III. Sagsøgte dømmes til at betale erstatning til sagsøgerne med 5.841.996 kr.

Sagsøgte nedlagde påstand om frifindelse.

Advokat Niels Winther Poulsen gav en fremstilling af sagen.

Sagen blev udsat på fortsat hovedforhandling.

Retten blev hævet kl. 11.30.

RETTEIN PÅ FÆRØERNE RETSBOG

Den 19. januar 2023 kl. 09.15 holdt Retten på Færøerne offentligt retsmøde i retsbygningen.

Dommer Peter Flügge behandlede sagen.

Sag BS-161/2014-FAR

P/F Thor
(advokat Niels Winther Poulsen)

og

P/F Bank Nordik
(advokat Niels Winther Poulsen)

mod

Fiskimálaráðið
(advokat Eyðfinnur Jacobsen)

For P/F Thor og P/F Bank Nordik mødte advokat Niels Winther Poulsen med direktør i P/F Thor, Hans Andrias Kelduberg, og Leivur Mohr fra erhvervsafdelingen i P/F Bank Nordik.

For Fiskimálaráðið mødte advokat Eyðfinnur Jacobsen med Betsy Ludvig, Rógvi Reinert og Jens Helgi Toftum.

Sagens bilag var til stede.

Retten vejledte parterne om sandhedspligten og strafansvaret.

Hans Andrias Kelduberg, Leivur Mohr og Rógvi Reinert afgav forklaring.

Bjarni Arnason mødte som skønsmand.

Retten vejledte om vidnepligten, sandhedspligten og strafansvaret.

Skønsmanden afgav forklaring.

Parterne redegjorde for deres opfattelse af sagen.

Retten afsiger dom uden retsmøde **den 16. februar 2023, kl. 12.00.**

Retten udsatte sagen kl. 12.30.

RETTEEN PÅ FÆRØERNE RETSBOG

Den 16. februar 2023 holdt Retten på Færøerne møde i retsbygningen.

Dommer Peter Flügge behandlede sagen.

Sag BS-161/2014-FAR

P/F Thor
(advokat Niels Winther Poulsen)

og

P/F Bank Nordik
(advokat Niels Winther Poulsen)

mod

Fiskimálaráðið
(advokat Eyðfinnur Jacobsen)

På grundlag af rettens forhold besluttede retten, at udsætte domsafsigelsen til den 16. marts 2023, kl. 12.00.

Sagen udsat.

RETTEEN PÅ FÆRØERNE DOM

afsagt den 16. marts 2023

Sag BS-161/2014-FAR

P/F Thor
(advokat Niels Winther Poulsen)

og

P/F Bank Nordik
(advokat Niels Winther Poulsen)

mod

Fiskimálaráðið
(advokat Eyðfinnur Jacobsen)

Denne afgørelse er truffet af dommer Peter Flügge.

Sagens baggrund og parternes påstande

Retten har modtaget sagen den 22. december 2014.

Sagsøgerne P/F Thor og P/F Bank Nordik har nedlagt følgende påstande:

- I. Sagsøgte dømmes til at anerkende, at afgørelse af 13. maj 2010 om ikke at udskrive prøvefisketilladelse til M/S Phønix til at fiske "stinglaks" er ugyldig
- II. Sagsøgte dømmes til at have erstatningspligt overfor sagsøgerne for det økonomiske tab, som sagsøgerne har haft som følge af, at M/S Phønix siden 2010 ikke har haft tilladelse til at fiske "stinglaks"
- III. Sagsøgte dømmes til at betale erstatning til sagsøgerne med 5.841.996 kr.

Sagsøgte, Fiskimálaráðið, har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsøgernes påstand er opgjort svarende til den gennemsnitlige årlige værdi på 760.678 kr. af prøvefisketilladelsen i perioden 2001- 2008, som denne er beregnet af skønsmanden i besvarelse af spørgsmål 4. Beløbet er fratrukket mand-skabsandelen på 36% og ganget med 12 svarende til varsel (antal år), fisketilla-delser sædvanligvis kan opsiges med.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 261, stk. 2.

Oplysningerne i sagen

Som sagens bilag 1 er fremlagt kopi af prøvefisketilladelse (royndarloyvi) til at fiske efter stinglaksur (dolkfisk) med trawl med maskestørrelse ned til 65 mm. Tilladelsen var gældende fra 1. januar 2008 til 31. december 2008 og var udstedt til trawleren Phoenix.

Det fremgår af sagen, at Fiskimálaráðið i perioden mellem 2001 og 2008 årligt udstedte enslydende tilladelser til trawlerne Phoenix, Suðringi og Rasmus Effersøe. Der er enighed mellem parterne om, at det er de 3 prøvefisketilladelser, sagen drejer sig om. Det er oplyst under sagen, at prøvefisketilladelsen udstedt til trawleren Rasmus Effersøe i forbindelse med salg af skibet i 2008 blev overført til trawleren Niels Pauli, som i stedet udnyttede prøvefisketilladelse.

I forbindelse med at der var berammet tvangsauktion over trawleren Phoenix meddelte Fiskimálaráðið den 14. oktober 2008 til auktionsrekvirenten, advokat Ingi Højgaard for P/F Føroya Banki (nu P/F Bank Nordik), at en køber som opfyldte betingelserne i lov om erhvervsfiskeri kunne indtræde i de fiskeritilla-delser, som Phoenix forud for tvangsauktionen havde haft.

Efter anmodning fra Fiskimálaráðið afgav Fiskirannsóknarstovan den 26. november 2008 på baggrund af en analyse af det hidtidige fiskeri, en indstilling om håndteringen af det fremtidige fiskeri efter stinglaksur med netmaskestørrelse ned til 65 mm. Indstillingen er indsat på ekstraktens side 7f, og det fremgår, at Fiskirannsóknarstovan af hensyn til bestanden anbefalede at reducere antallet af prøvefisketilladelser til 1 eller 2.

Den 4. december 2008 meddelte advokat Ingi Højgaard til Fiskimálaráðið, at Phoenix den 25. november 2008 var blevet solgt på tvangsauktion til P/F Føroya Banki. Advokat Ingi Højgaard anmodede samtidig om at få udskrevet fiskeritilla-delserne til den nye ejer.

Som sagens bilag 10, ekstraktens side 11f, er fremlagt Fiskimálaráðiðs "UP-PRIT" af 11. december 2008 indeholdende en gennemgang af ordningen om

prøvefisketilladelser og en afgørelse truffet på et møde i Fiskimálaráðið den 8. december 2008. Det fremgår blandt andet:

“ ...

Í 2008 hava higartil bert Suðringur og Niels Pauli verið á beinleiðis veiði eftir stinglaksi.

...

Niðurstøðan á fundinum varð,

- *at halda fram við royndarloypum í 2009*
- *at taka tilmæli frá Fiskirannsóknarstovuni til eftirtektar soleiðis, at tað í 2009 verða skrivaði út tvey (2) royndarloypvi at reka beinleiðis fiskiskap eftir stinglaksi við meskum niður í 65 mm.*
- *Royndarloypvini í 2009 verða latin m/tr Suðringur og m/tr Niels Pauli*

Í viðgerðini av, hvør skal fáa loyvi í 2009 er dentur lagdur á, at talan er um lemmatrolarar, sum áður hava havt slíkt loyvi, t.e. síðani 2001. Harafturat eiga tey skip, sum veruliga hava sýnt royndarfiskiskapinum áhuga í 2008 og brúkt síni loyvi, at hava fyrimun.

...”

Det er ubestridt, at Fiskimálaráðið ikke foretog høring af P/F Føroya Banki forud for afgørelsen truffet den 8. december 2008.

P/F Føroya Banki anmodede den 14. december 2009 Fiskimálaráðið om at bekræfte, at den køber, som banken var i gang med at sælge Phoenix til, kunne få samme fiskerettigheder som Phoenix havde inden tvangsauktionen, bilag 3, ekstraktens side 15.

Fiskimálaráðið meddelte den 14. december 2009 som svar herpå, at der efter indstilling fra Havstovan var truffet afgørelse om alene at udstede 2 prøvefisketilladelser til stinglaksur for 2009, og at disse var udstedt til Suðringur og Niels Pauli. Det blev samtidig meddelt, at der ikke var taget stilling til, om prøvefiskeriet efter stinglaksur skulle fortsætte i 2010, bilag 4, ekstraktens side 16.

P/F Føroya Banki solgte ved salgsaftale underskrevet den 22. december 2009 Phoenix til P/F Thor for 6 mio. kr., ekstraktens side 24ff. I § 3 er det anført, at sælgeren ikke kan drages til ansvar for, om skibet kan bevare alle fiskerettighederne, der tilkom det forud for tvangsauktionen.

Den 13. maj 2010 meddelte Fiskimálaráðið til P/F Thor, at der ikke kunne udskrives prøvefisketilladelse til Phoenix for 2010, ekstraktens side 32. Det fremgår af meddelelsen, at der ved afgørelsen var lagt vægt på de samme kriterier, som var gældende for 2009.

P/F Thor har efterfølgende et antal gange forgæves søgt om prøvefisketilladelse til stingslaksur

Som sagens bilag 11, ekstraktens side 13, er fremlagt en oversigt udarbejdet af Fiskiveiðieftirlitið over fisk landet i perioden fra 1. januar 2001 til 31. december 2007. For så vidt angår stingslaksur fremgår, at Phoenix landede 1.100.342 kg, at Rasmus Effersøe landede 2.185.292 kg, og at Suðringur landede 2.203.635 kg.

Det fremgår af en tilsvarende oversigt for perioden 1. januar 2008 til 31. december 2008, bilag 12, ekstraktens side 14, at Phoenix landede 132.121 kg, at Rasmus Effersøe landede 94.789 kg, Niels Pauli landede 175.340 kg, og at Suðringur landede 468.837 kg.

Sagsøgte har til brug for sagen udarbejdet støttebilag D:

Talva 4: Árligar avreiðingar av stingslaksi hjá trolarunum Phoenix, Suðringi og Rasmus Effersøe 2001-2008, sambært avreiðingarsæðli, í kg. Kelda: Teyggjan

									Samantalt	
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2001-08	2005-08
Phoenix	26.419	200.818	320.224	101.907	87.420	131.699	231.750	132.121	1.232.358	582.990
Suðringur	5.136	346.458	579.673	454.228	169.331	341.232	307.577	468.837	2.672.472	1.286.977
Rasmus Effersøe	323.606	734.338	444.712	133.488	159.296	232.559	157.293	94.789	2.280.081	643.937

Sagsøgerne har som bilag 22 fremlagt en oversigt over regninger for perioden fra den 21. december 2009 til den 24. november 2011 med et samlet beløb på 11.654.827,06 kr.

Forklaringer

Hans Andrias Kelduberg har forklaret blandt andet, at han driver rederiet P/F Thor, der har ejet og drevet mange skibe med en bred variation indenfor fiskeri. I 1984 gjorde han nogle erfaringer med fiskeri efter stingslaksur (dolfisk), og da han selv blev reder, købte han et skib, for at fiske og forædle fisken i internationalt farvand. Det havde derfor hans interesse, da de færøske fiskerimyndigheder udstedt 3 prøvefisketilladelser til det fiskeri til Suðringi, Rasmus Effersøe og Phoenix. Phoenix var det mest interessante skib, både på grund af skibets tekniske forudsætninger, og fordi skibet havde været det mest aktive skib i prøvefiskeriet. Phoenix blev i 2008 købt af Bank Nordik på tvangsauktion. Bank Nordik er P/F Thors faste samarbejdspartner, og banken kontaktede ham for at drøfte en overtagelse. Det var efteråret 2009, og det var netop prøvefisketilladelsen, der gjorde skibet interessant. P/F Thor købte skibet for 6 mio. kr. lige inden jul 2009. Han gik ud fra, at prøvefisketilladelsen fulgte med, som dette har væ-

ret tilfældet i de andre situationer, hvor han har købt skibe, også dem på tvangsauktion. Dette har Rógvi Reinert bekræftet for ham i andre sammenhænge. Skibet blev med det samme sat i stand var klar til fiskeri i februar 2010. Han hørte fra banken, at sagsøgte muligvis ville reducere antallet af prøvafisketilladelser fra 3 til 2. Han blev meget overrasket over brevet af 8. januar 2010 om, at Phoenix havde mistet sin tilladelse. Han var sikker på, at det var en fejltagelse. Han havde 12-15 samtaler med Rógvi og andre i Fiskimálaráðið. Han fik oplyst, at det var en afgørelse truffet af Havstovan, og at den var begrundet i, at fiskeriet skulle være bæredygtigt. Den 13. maj 2010 fik han igen brev fra Fiskimálaráðið. Af det fremgik, at 2008 var reference år, og at Phoenix havde mistet prøvafisketilladelsen. Mange af rederiets kvoter baserer sig på langvarige prøvafisketilladelser, som bliver gjort permanente. Han har aldrig været ude for, at en prøvafisketilladelse er blevet tilbagekaldt på den måde.

Det er rigtigt, som det fremgår af telefonnotatet af 22. april 2014, ekstraktens side 72, at han vurderer, at hvis P/F Thor ikke får erstatning af Fiskimálaráðið, så har rederiet et krav mod banken. Fiskerettighederne er ofte langt mere værdifulde end selve skibet. Rederiet og banken har samarbejdet i mere end 30 år, og der er ofte handlet skibe alene for at få rådighed over fiskerettighederne.

Fiskeriet efter stinglaksur foregår på dybt vand. Det forudsætter en maskestørrelse i trawlposen, som er mindre end de sædvanlige 145 mm, fordi fisken ellers blot forsvinder ud af posen igen. Det er dette, som prøvafisketilladelserne går ud på.

Da rederiet købte Phoenix, havde skibet adgang til at fiske 365 dage om året på Føroyagrund med bundtrawl og derudover prøvafisketilladelsen. I 2010 kom den gruppe af trawlere under fiskedage ordningen. Phoenix indplacering i fiskedage ordningen skete på grundlag af skibets historiske rettigheder. I den vurdering indgik, at Phoenix havde fisket langt færre dage end andre skibe efter kuller og i øvrigt på dybt vand, fordi Phoenix målrettet havde fisket efter stinglaksur på prøvafisketilladelsen. Phoenix fik derfor langt færre fiskedage end andre skibe og samtidig mistede skibet prøvafisketilladelsen. Det kan godt passe, at Phoenix fik tillagt årligt 38-39 dages fiskeri i de indre farvande og 109 dage i de ydre farvande, som angivet i støttebilag B. Rederiet udnyttede i meget begrænset omfang fiskedagene, fordi grundlaget for at drive Phoenix på en rentabel måde, efter at have mistet både fiskedage og prøvafisketilladelsen, var væk. Det er muligt, at rederiet kunne have solgt fiskedagene til andre rederier.

Begrundelsen i Fiskimálaráðiðs afgørelse af 11. december 2008 om at tage prøvafisketilladelsen fra Phoenix forekommer ham usaglig om politisk motiveret. Den virker skræddersyet til det formål netop at tage tilladelsen fra Phoenix.

Leivur Mohr har forklaret, at han siden 1992 har arbejdet som rådgiver, blandt andet indenfor erhvervsfiskeri hos Bank Nordik. Har studeret fiskeriøkonomi i Norge. Han rådgiver om forudsætningerne for at drive erhvervsfiskeri.

Phoenix blev bygget i 1985 og i 2000 solgt til Tvøroyri. Den blev drevet indtil 2008, hvor nedgang i fiskeriet efter rødfisk og kuller sammen med høj oliepris førte til, at banken krævede skibet solgt på tvangsauktion. Det er en dyphavstrawler, som fiskede rødfisk, lange, kuller og hellefisk. Derudover havde skibet prøvefisketilladelse med små masker til stinglaksur, hvilket blev en stor del af skibets økonomiske grundlag. Banken finansierer ikke køb af et skib, hvis det ikke har fisketilladelse. Phoenix havde 4 fisketilladelser bestående af 365 fiske-dage, fiskerettigheder i EU-farvand, fiskerettigheder i internationalt farvand og prøvefisketilladelsen. Han har én gang tidligere oplevet, at et skib mistede fiskerettigheder. Det var skibet Vesturfarið som i 2002 blev solgt på tvangsauktion og hvor prøvefisketilladelse ikke blev udskrevet efterfølgende. Den sag endte i retten, hvor skibet fik udskrevet tilladelsen. Ellers har han ikke oplevet det. Forud for auktionen over Phoenix havde banken fået tilsagn fra Fiskimálaráðið om, at rettighederne fulgte med til en køber på auktionen. Der var ikke så stor interesse for at købe skibet før P/F Thor købte det ved udgangen af december 2009. Han opfattede brevet fra Fiskimálaráðið den 14. december 2009 sådan, at der kunne være tvivl om, hvorvidt der kunne udstedes prøvefisketilladelse til Phoenix, fordi banken, der ikke var en "levende" ejer, ikke selv havde mulighed for at drive skibet. Phoenix blev videresolgt til P/F Thor med det forbehold. Banken var ikke blevet orienteret om, at der var sket ændringer i prøvefisketilladelserne.

Fiskeriet efter stinglaksur begyndte i 2001 som et alternativ til 3 skibe på Suderø, som var ramt af vigende fiskeri efter rødfisk. De samme 3 skibe havde tilladelserne indtil 2009, og efter så lang tid, må man regne med, at tilladelsen bliver permanent. Phoenix var det bedste skib.

Han deltog sammen med Hans Andrias i korrespondancen med Fiskimálaráðið indtil 2010. Han var også med til enkelte møder. Efter det tidspunkt var han med på sidelinjen, men Hans Andrias tog selv hånd om det. I 2013-2014 begyndte Hans Andrias at blive utilfreds med det hele, også det at banken havde solgt skibet til hans rederi. Han har vist stadig den opfattelse, at der kan være et erstatningsretligt mellemværende mellem rederiet og banken. Han ved ikke, hvilken værdi prøvefisketilladelsen repræsenterede.

Det undrer ham, at Fiskimálaráðið valgte at bruge ét ud af 8 år som referencegrundlag for, hvilket af skibene, som skulle fratages prøvefisketilladelsen. Han opfatter det lidt sådan, at tvangsauktionen og det, at skibet lå stille en tid efter auktionen, var den egentlige årsag til inddragelsen. Banken fik aldrig noget at vide om overvejelserne før afgørelsen var blevet truffet.

Han mener, at Suðingi fiskede på prøvetilladelsen indtil for kort tid siden, hvor skibet blev solgt. Banken fastsatte salgsværdien af Phoenix ud fra en samlet vurdering af selve fartøjet og fisketilladelserne og det faktum, at der ikke havde været så stor interesse for skibet. Fisketilladelserne var ikke prissat individuelt. Salgsprisen havde formentlig været sat højere, hvis det var sikkert, at prøvefisketilladelsen fulgte med. Der blev indsat en ansvarsfraskrivelse i § 3 i salgssaf-talen, fordi det var blevet klart, at et andet skib havde udnyttet prøvefisketilla-delsen i 2009. De fik af vide fra Fiskimálaráðið, at banken ikke kunne få udskre- vet tilladelsen, men banken forventede, at det ville være nemmere for P/F Thor at få tilladelsen. Det er hans opfattelse, at prøvefisketilladelsen udgjorde en be- tydelig del af Phoenix's omsætning. Af støttebilag A fremgår, at prøvefisketila- delsen har udgjort en varierende del af omsætningen. I 2007 udgjorde den næ- sten 1/3 af skibets omsætning.

Skønsmand Bjarni Arnason forklarede, at han har været revisor siden 1989. Han har beskæftiget sig indgående med erhvervsfiskeri både privat og som revisor. I perioden fra 1996 og til 2014 har han udarbejdet statistiske oplysninger om fi- skerierhvervet.

Med udgangspunkt i skønserklæring af 19. oktober 2017, har han i svaret til spørgsmål 1 opgjort den årlige værdi af stinglaksur, som rederiet har solgt i årene 2001 til 2008. Hans besvarelse af spørgsmål 2 viser hvor stor en del af re- deriets årlige bruttoindtægter, der blev udgjort af stinglaksur. Resultatet er fun- det ved at sammenholde den samlede bruttoindtægt med bruttoindtægten fra stinglaksur. I 2007 stammede 48,1% af selskabets samlede bruttoindtægter fra fi- skeri efter stinglaksur. I 2008 var det 50,8%. Hans besvarelse af spørgsmål 3 vi- ser rederiets driftsunderskud i årene 2000 til 2007. Svaret på spørgsmål 4 viser, at fiskeriet efter stinglaksur i 2001 til 2008 i gennemsnit har bidraget til rederiets driftsresultat med 760.678 kr. årligt efter renter og afskrivninger men inden skat. Svaret skal forstås sådan, at rederiet havde gennemsnitligt haft et resultat på 760.678 kr. mindre pr. år, hvis rederiet i stedet for stinglaksur havde fisket de øvrige fiskearter, som rederiet havde rettigheder til. Beløbet fremkommer ved, at gennemsnitsprisen pr. kg stinglaksur var betydeligt højere end gennemsnits- prisen for de øvrige fiskearter. Hans besvarelse af spørgsmål 5 og 6 viser, at re- deriets årlige omsætning gennemsnitligt var 3.787.000 kr. højere i årene, hvor Phoenix havde prøvefisketilladelse end i de efterfølgende år. Besvarelsen af spørgsmål 7 er i realiteten en vurdering af værdien af prøvefisketilladelsen. I besvarelsen har han inddraget, at tilladelsen i årene 2001 til 2008 gennemsnitligt har forøget rederiets indtjening med 760.678 kr. årligt og i samme periode gen- nemsnitligt forøget den årlige omsætning med 3.787.000 kr. Ved anvendelse af en EBITDA faktor (frit cashflow) på 4 til 5 og ved uændrede driftsomkostninger kunne værdien af tilladelsen sættes til mellem 3 og 3,8 mio. kr. Beregningen er foretaget med grundlag i de generelle økonomiske betingelser i 2017. Det er

hans vurdering, at i 2008 var der grundlag for at anvende en EBITDA faktor på mellem 7 og 11, som er den faktor de 760.678 kr. skal ganges med. Man kan godt argumentere for at anvende den beregningsmetode, der fremgår af proceskrift 2, hvor de 760.678 kr. fratrækkes andelen på 36% til besætningen og resten ganges med 12, hvilket svarer til det antal år fiskeritilladelser udstedes for. Det er hans opfattelse, at hans vurdering er foretaget med varsomhed.

Tallene i hans beregninger stammer fra Teyggjan. Han er helt sikker på, at han har anvendt de rigtige tal, men han kan ikke vide, om oplysningerne fra Teyggjan har været korrekte. Han kan ikke svare på, hvorfor der er forskel på de tal, han har anvendt ved besvarelsen af spørgsmål 2, og de tal der fremgår af støttebilag A, hvorefter fangst af stinglaksur udgør omkring 32% af den samlede omsætning i 2007.

Rógvi Reinert har forklaret blandt andet, at han tidligere var departementschef i Fiskimálaráðið. Han har skrevet notatet fra mødet den 22. april 2014, indsat på ekstraktens side 72. Han har haft mange samtaler med Hans Andrias om mange forskellige emner angående fiskeri. Han kan imidlertid kun huske én samtale, som vedrører denne sag. Hans Andrias ringede til ham og sagde, at det drejede sig om en sag, som udelukkende var mellem ham og banken om Phoenix. Hans Andrias sagde, at rederiet ikke havde fået de fisketilladelser, der var betalt for, og at han blot ville orientere om det. Dette var den afgørende samtale om sagen, og den samtale han lavede et referat fra. Hans Andrias må huske forkert, når han siger, at der har været flere samtaler mellem dem om det emne. Han mener ikke, at han selv husker forkert.

Parternes synspunkter

P/F Thor og P/F Bank Nordik har gjort gældende, at sagsøgte begik en formel fejl ved at undlade at høre P/F Bank Nordik forud for afgørelsen om ikke at forny prøvetilladelsen til, at trawleren Phoenix kunne fiske stinglaksur med en maskestørrelse ned til 65 mm. Sagsøgerne gør også gældende, at sagsøgte i den forbindelse traf en materiel forkert afgørelse som følge af den manglende høring, og at dette skal medføre, at sagsøgernes erstatningskrav tages til følge.

Fra fiskeriets opstart i 2001 og frem til 2008 havde trawlerne Phoenix, Suðringi og Rasmus Effersøe tilladelse til prøvfiskeri efter stinglaksur med en maskestørrelse ned til 65 mm.

Sagsøgerne bestrider ikke, at Havstovans indstilling om at de 3 tilladelser skulle reduceres til 2, er korrekt, men afgørelsen om ikke forny prøvfisketilladelsen var formelt mangelfuld og materielt forkert.

Forklaringerne under sagen understøtter, at der var tale om permanente fiske-tilladelse, selvom disse formelt betegnes prøvafisketilladelser og fornyes hvert år. Undladelse af at forny tilladelsen må derfor sidestilles med tilbagekaldelse.

Sagsøgte erklærede forud for tvangsauktionen og efterfølgende, at en ny ejer kunne indtræde skibets fiskerettigheder, hvilket er fast praksis ved ejerskifte.

P/F Bank Nordik blev ikke hørt i forbindelse med afgørelsen truffet af Fiskimálaráðið den 8. december 2008, selvom ministeriet forinden var orienteret om, at P/F Bank Nordik var ejer af Phoenix og dermed part i sagen. Det følger af forvaltningslovens § 18, at P/F Bank Nordik som part i sagen havde ret til at blive hørt.

I Fiskimálaráðiðs afgørelse er det lagt til grund, at i 2008 var det alene Suðringi og Niels Pauli, som havde udnyttet sine tilladelser til prøvafiskeri, hvilket indgår i selve afgørelsesgrundlaget. Dette er faktisk forkert, idet Phoenix også havde udnyttet sin tilladelse til prøvafiskeri i 2008. Dette fremgår direkte af opgørelsen i bilag 12, hvor Phoenix i 2008 var den trawler, der fiskede næstmest stinglaksur. En korrekt høring havde afsløret den faktuelle fejl, og efter de kriterier, som Fiskimálaráðið anvender i sin afgørelse, var Phoenix derfor berettiget til at få den ene af de 2 tilladelser. Det er i øvrigt betænkeligt alene at lægge vægt på ét ud af de 8 år, som ordningen havde været i brug.

Der således er tale om en materielt forkert afgørelse, som lider af en væsentlig retlig mangel. Erstatningsgrundlaget er culpa, og det er culpøst at undlade at høre parter om forhold, som har afgørende betydning for en afgørelse til ugunst for den pågældende part. Der er klar sammenhæng mellem ansvarsgrundlaget og den skade, som sagsøgerne har lidt. Fiskimálaráðið bør derfor pålægges erstatningsansvar.

Skønsmanden har forklaret, at hans opgørelse af tabet til mellem 3 og 3,8 mio. kr. er en forsigtig opgørelse og på grundlag af de generelle økonomiske omstændigheder i 2017. Skønsmanden ville ikke afvise det rigtige i at foretage opgørelsen som sket i processkrift 2.

Det gøres gældende, at der er ført bevis for, at Phoenix opfyldte kriterierne for at få udstedt tilladelser i både 2009 og 2010. Det er med en sådan sikkerhed sandsynliggjort, at Phoenix også i øvrigt ville have fået udstedt tilladelse, at sagsøgte har bevisbyrden for, at det ikke skulle være tilfældet. Sagsøgte har ikke løftet den bevisbyrde.

Sagsøgerne har nedlagt påstanden in solidum og afgør internt, hvordan erstatningen skal fordeles imellem dem. P/F Thor har et selvstændigt krav mod sagsøgte.

Det bestrides, at prøvfisketilladelsen i 2008 blev overført fra Rasmus Effersøe til Niels Pauli. Bevisførelsen dokumenterer, at Rasmus Effersøe havde tilladelsen i 2008. Niels Paulis fangst af stinglaksur i 2008 er bifangst. Fangsten stammer ikke fra fiskeri i henhold til prøvfisketilladelse.

Fiskimálaráðið har gjort gældende, at ministeren for området med hjemmel § 20, stk. 2, i lagtingslov om erhvervsfiskeri, havde hjemmel til at udstede tilladelser til prøvfiskeri gældende ét år ad gangen for at undersøge nye muligheder for fiskeri. I perioden fra 2001 til 2008 havde trawlerne Suðringi, Rasmus Effersøe og Phoenix sådanne tilladelser. I 2008 overgik prøvfisketilladelsen udstedt til Rasmus Effersøe til trawleren Niels Pauli. På grundlag af deres fiskeri afgav Havstovan en indstilling om, at antallet af prøvfisketilladelser burde reduceres fra 3 til 2.

Ved afgørelsen om hvilke 2 trawlere der i 2009 skulle have prøvfisketilladelser, opstillede Fiskimálaráðið kriterierne, at trawlere som havde indgået i ordningen siden 2001 og virkelig havde vist deres tilladelser interesse i 2008 og udnyttet tilladelserne, skulle have fordel.

Det bestrides ikke, at Phoenix efter oplysningerne, som var til rådighed på det tidspunkt, ikke havde haft noget fiskeri efter stinglaksur i 2008, og at Suðringi og Niels Pauli havde registreret en fangst på henholdsvis 460 tons og 174 tons.

Det bestrides heller ikke, at Fiskimálaráðið ikke foretog høring af P/F Bank Nordik forud for, at Fiskimálaráðið den 8. december 2008 besluttede at reducere antallet af prøvfisketilladelser fra 3 til 2 og traf afgørelse om at tildele disse til trawlerne Suðringi og Niels Pauli, som dem, der havde fisket mest i 2008.

Det gøres gældende, at den manglende høring har været uden betydning for den afgørelse, som blev truffet, idet fiskeriet for både Rasmus Effersøe og Niels Pauli skal opgøres under et for 2008. Det samme resultat ville være nået uanset hvilken periode i årene 2001 til 2008 som havde været anvendt.

De samme kriteriet blev anvendt af Fiskimálaráðið ved afgørelse om at tildele prøvfisketilladelser for 2010, og det gøres gældende, at afgørelserne blev truffet på et lovligt og sagligt grundlag, og at den manglende høring konkret ikke har været væsentlig for afgørelsernes rigtighed.

Det bestrides, at det er tillagt vægt, at Phoenix i 2008 blev solgt på tvangsauktion, eller at andre hensyn ligger bag afgørelserne.

Det bestrides, at sagsøgerne på andet grundlag kan gøre erstatningskrav gældende. P/F Bank Nordik var orienteret om sagsøgtes stilling inden Phoenix blev

overdraget til P/F Thor, og der fremgår et forbehold om netop fiskerettighederne i overdragelsesaftalens § 3.

Det bestrides, at sagsøgernes opgørelse af deres tab er opgjort korrekt, og at det kan danne grundlag for en dom.

Rettens begrundelse og resultat

Den 8. december 2008 traf Fiskimálaráðið i medfør af § 20 i den da gældende lagtingslov nr. 28 af 10. marts 1994 om erhvervsfiskeri afgørelse om i 2009 fortsat at udstede prøvfisketilladelser til direkte fiskeri efter stinglaksur (dolkfisk) med netmasker ned til 65 mm. Det blev samtidig besluttet at tage Fiskiránnsóknarstovans indstilling til efterretning og reducere det hidtidige antal af prøvfisketilladelser fra 3 til 2. Fiskimálaráðið tildelte trawlerne Suðringur og Niels Pauli de 2 prøvfisketilladelser.

Det fremgår af afgørelsen, at tildelingen af prøvfisketilladelserne skulle være til trawlere, som havde været omfattet af ordningen siden dens opstart i 2001. Derudover skulle trawlere, som virkelig havde vist interesse for prøvfiskeriet i 2008 og udnyttet deres tilladelser, have fordel ved tildelingen.

Der er enighed mellem parterne om, at trawlerne Suðringur, Rasmus Effersøe og Phoenix havde haft de 3 prøvfisketilladelser siden ordningen blev sat i kraft i 2001 og indtil 2008. Det fremgår, at tilladelsen udstedt til Rasmus Effersøe blev overført til trawleren Niels Pauli i forbindelse med salg af trawleren. Det er ubestridt at Niels Pauli ved afgørelsen den 8. december 2008 blev anset som opfyldende kriteriet om at have besiddet tilladelsen siden 2001.

Ved afgørelsen var det alene de nævnte 3 trawlere, som kunne komme i betragtning til prøvfisketilladelserne. Retten kan derfor lægge til grund, at kriteriet om omfanget af fiskeri efter stinglaksur i 2008 har været det afgørende for Fiskimálaráðiðs afgørelse af, hvilke af de 3 trawlere, der skulle have prøvfisketilladelserne.

Fiskimálaráðið blev i efteråret 2008 orienteret om, at der var berammet tvangsauktion over trawleren Phoenix den 25. november 2008. Den 4. december 2008 fik Fiskimálaráðið meddelelse om, at P/F Føroya Banki (nu P/F Bank Nordik) havde købt trawleren.

Fiskimálaráðið foretog ikke høring af P/F Føroya Banki, inden der den 8. december 2008 blev truffet afgørelse.

Det kan lægges til grund, at Fiskimálaráðið ved afgørelsen antog, at trawleren Phoenix ikke havde udnyttet sin prøvfisketilladelse i 2008, og at den antagelse havde betydning for Fiskimálaráðiðs afgørelse.

Det fremgår af sagen og er ubestridt, at Phoenix i 2008 faktisk udnyttede prøvefisketilladelsen, og at skibet landede 132.121 kg stinglaksur, hvilket fremgår af bilag 12. Heraf fremgår også, at Suðringur landede 468.837 kg i 2008, og at Rasmus Effersøe og Niels Pauli tilsammen landede 270.129 kg i 2008. I støttebilag A er det på grundlag af oplysninger indhentet fra Teyggjan opgjort, at Phoenix i perioden 2001 til 2008 samlet fiskede 1.232.358 kg stinglaksur, mens Suðringur fiskede 2.672.472 kg og Rasmus Effersøe fiskede 2.280.081 kg.

Efter disse tal kan det lægges til grund, at Phoenix både isoleret i 2008 og samlet i perioden 2001 til 2008 fiskede mindre stinglaksur end de øvrige trawlere.

Lov om erhvervsfiskeri § 20 angår prøvefiskeri efter indstilling fra Fiskirannsóknarstovan. Bestemmelsen må efter sin ordlyd forstås som en hjemmel til at foretage videnskabelige undersøgelser i forbindelse med erhvervsfiskeri. Det er anført i bemærkningerne til bestemmelsen, at Fiskirannsóknarstovan til enhver tid har ret til at iværksætte forsøg med fiskeri. Landsstyret forestår dette fiskeri og skal stille de nødvendige fisketilladelser til rådighed.

Reduktionen i antallet af prøvefiske tilladelser blev foretaget efter indstilling fra Fiskirannsóknarstovan, der efter bestemmelsen råder over forsøgsfiskeriet. I forbindelse med den regulering er det efter rettens opfattelse et sagligt kriterie at lægge vægt på, at trawlerne havde indgået i ordningen siden dens indførelse i 2001. Det er ligeledes et sagligt kriterie at lægge vægt på, i hvilket omfang trawlerne har udnyttet tilladelserne, hvilket sagsøgerne heller ikke har bestridt.

Fiskimálaráðið ville ved en høring af P/F Føroya Banki formentlig være blevet opmærksom på, at Phoenix i 2008 havde haft fangst af stinglaksur.

Henset til at kriterierne for Fiskimálaráðiðs afgørelse var at trawlerne havde været omfattet af ordningen fra 2001 og omfanget af deres fiskeri, kan det ikke anses for muligt, at en høring af P/F Føroya Banki kunne have ført til et andet resultat med hensyn til afgørelsen af, hvilke trawlere, der skulle have tildelt prøvefisketilladelserne i 2009.

Uanset at manglende høring i sig selv er en væsentlig sagsbehandlingsfejl, er der under disse omstændigheder, navnlig hvor høring ikke ville have ført til et andet resultat, ikke grundlag for at anse den manglende høring for væsentlig.

Da Fiskimálaráðið den 13. maj 2010 traf afgørelse om ikke at tildele prøvefisketilladelse for 2010 til P/F Thor, blev der lagt vægt på de samme kriterier, som var gældende for 2009.

På den baggrund kan Fiskimálaráðiðs manglende høring ikke i sig selv føre til, at der gives sagsøgerne medhold i de nedlagte påstande.

Herefter og da der ikke er grundlag for at tilsidesætte Fiskimálaráðiðs afgørelse på andet grundlag, frifindes Fiskimálaráðið.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 225.000 kr. Beløbet er inkl. mvg, idet Fiskimálaráðið ikke er mvg registreret.

THI KENDES FOR RET:

Fiskimálaráðið frifindes.

Inden 14 dage skal P/F Thor og P/F Bank Nordik in solidum betale 225.000 kr. til Fiskimálaráðið.